

Alle producten verzameld in bedrijfsbrede suite

Cognos 8: één product in de strijd om BI-leiderschap

Paul van der Linden

Toen Cognos president en CEO Rob Ashe twee jaar geleden de teugels overnam van Ron Zambonini was een van de meest gestelde vragen of het nou niet moeilijk was om na zo'n kleurrijke voorganger aan het roer van Cognos te staan. Zambonini was immers de man die uitgedost als Brave Heart (uit de gelijknamige film) zich op video liet vereeuwigen, leiding gevend aan zijn troepen in de BI-strijd. Daarbij vergeleken is het natuurlijk moeilijk om nog indruk te maken.

En toch is precies dat Rob Ashe gelukt. Cognos 8 is de voorlopige kroon op wat Cognos de laatste zes jaar heeft ontwikkeld en bouwt voort op hetgeen met ReportNet in 2003 is ingezet. De verdienste is dat producten weer centraal staan en niet 'Brave Heart' Zambonini.

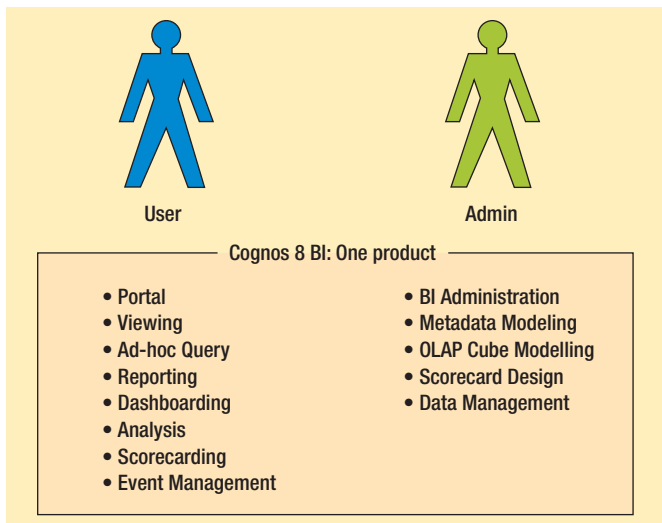
Trendbreuk

Toen Rob Ashe begin dit jaar in Nederland was gaf hij aan van mening te zijn dat Cognos beschikt over goede technologie en dat

het zaak was om daarvan beter gebruik te maken. Het te bewandelen pad was derhalve bestaande lijnen doortrekken en niet geheel nieuwe ontwikkelingen inzetten. Voor een organisatie die in het verleden nogal eens werd verweten dat ze weliswaar over goede producten (PowerPlay, Impromptu) beschikt maar dat deze beter aan zouden moeten sluiten, was het doel duidelijk. Naadloze aansluiting tussen producten, waarbij moeiteloos kan worden doorgeschoven van de ene functionaliteit (bijvoorbeeld analyse) naar de andere (bijvoorbeeld rapportage). Cognos 8 is het product dat dit moet bieden. Het is één product waarin alle functionaliteit is ondergebracht. Dat betekent dat een upgrade van PowerPlay, Impromptu of Metrics Manager tot Cognos 8 leidt. De geselecteerde functionaliteit wordt in Cognos 8 gewoon aangezet. Niet gekochte functionaliteit is wel aanwezig, maar staat uit. Cognos 8 wordt in november algemeen beschikbaar gesteld. De infrastructuur onder Cognos 8 is gelijk aan hetgeen al met ReportNet werd gelanceerd. Het is een volledige web based oplossing met zero footprint clients. Hierop geldt de uitzondering dat alle ontwikkel-tools niet web based, maar client/server zijn. Het web based maken van de ontwikkelcomponenten als Framework, DecisionStream en Transformer zou ook niet zinnig

Rob Ashe:
"One product with
one product feel".

Afbeelding 1: Alle functionaliteit in één product ondergebracht.

zijn en alleen leiden tot een verslechterde performance. Bij de introductie van ReportNet werd al gemeld dat dit een trendbreuk is in hetgeen Cognos aan producten oplevert. Waar ReportNet het begin van die ontwikkeling inluide, is Cognos 8 de culminatie van die overgang.

Cognos 8 Launch

Op 14 september vond de wereldwijde launch van Cognos 8 plaats in New York. Via Internet kon deze happening overal ter wereld worden gevolgd. In verschillende landen vonden daarnaast ook bijeenkomsten plaats waar aandacht werd besteed aan deze productlancering. Voor Nederland was er in Noordwijk zo'n bijeenkomst.

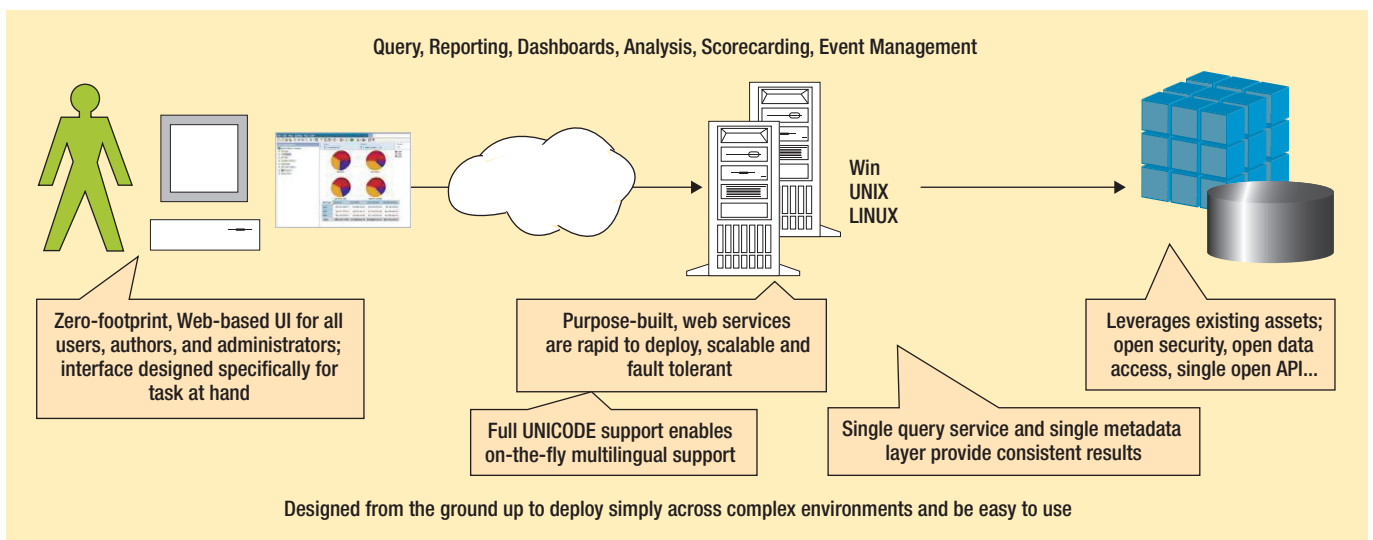
De boodschap is duidelijk: Cognos 8 'is one product with one product feel'. Cognos ziet het ook als de basis voor Corporate Performance Management. Dat alles gebaseerd op de proven technology van ReportNet. De beweging die organisaties momenteel doorlopen is die van afdelingsgerichte BI naar echte

bedrijfsbrede BI. Daar hoort een andere architectuur bij en een ander kostenmodel. Het behoeft geen betoog dat Cognos met haar nieuwste productrelease hier aan tegemoet denkt te komen. Onderdeel van de product launch in New York was een optreden van Gartner's Howard Dressner en Bill Hostmann. Hostmann is wellicht bekend van het document 'The Five Fatal Flaws of BI'. Eerste flaw volgens Hostmann: 'Er zijn er meer dan vijf'. Volgens Gartner moet standaardisatie op BI gezien worden als een lingua franca. Wat nu gebeurt (en Excel is een dankbaar voorbeeld) is dat BI alle kenmerken heeft van het bekende telefoonspelletje.

BI-standaardisatie kan als een lingua franca wel betekenisvolle informatie-uitwisseling bewerkstelligen

Hierin wordt een boodschap van persoon tot persoon doorgegeven. Iedereen interpreteert het op zijn eigen manier, voegt eraan toe en vertelt het weer (op eigen wijze) door aan de volgende persoon. Gevolg: de oorspronkelijke boodschap en hetgeen uiteindelijk bij de laatste persoon arriveert hebben weinig of niets met elkaar te maken. Zie hier BI in en tussen afdelingen. Vandaar dat BI-standaardisatie als een lingua franca wel betekenisvolle informatie-uitwisseling kan bewerkstelligen en daardoor een enorme vooruitgang zou betekenen.

Uit onderzoek blijkt dat de interesse in en vraag naar BI hoog zijn. De penetratiegraad is echter nog laag, terwijl het beschikbare budget weer een opwaartse beweging laat zien. Op de prioriteitenlijst van CIO's is BI inmiddels opgeklimmen tot een tweede plaats. Dat is bijzonder hoog, zeker als je weet dat op de eerste

Afbeelding 2: Web based SOA.

plaats beveiliging staat – een onderwerp dat gezien het huidige tijdsframe altijd op de eerste plaats terecht zal komen. Met BI gaat het dus goed. Zo ook met Cognos. Volgens de bekende Magic Quadrants van Gartner bevindt Cognos zich in het leiderskwadrant voor de BI Suites. Afgaande op Rob Ashe gebruiken 86 van de Fortune 100 organisaties Cognos.

Business driver

Volgens Ashe zijn het met name de grote organisaties die performance management omarmen. De driver voor Business Intelligence is performance management. Dat betekent dat we nu in de situatie verkeren dat we te maken hebben met een echte business driver – en geen technologische drijfveer. Performance management is volgens Ashe het bij elkaar komen van compliance en data availability. Compliance is iets waar de financiële afdeling mee te maken heeft. Het raakt aspecten als accountability en transparantie. Daarnaast speelt de beschikbaarheid van data. Dit heeft betrekking op de verschillende bedrijfsonderdelen en op IT. De business heeft jarenlang geïnvesteerd in ERP-, CRM- en SCM-systemen. Nu willen ze de return on investment van deze investeringen. Deze waarde moet ontsloten worden door BI. Scorecarding, dashboarding en investeringen in financiële systemen zijn volgens de Cognos CEO de insteekpunten om echt performance management tot stand te brengen. Gevraagd naar concurrentie wordt door Ashe Business Objects als

belangrijkste partij genoemd. 'Maar BO is een geassembleerde oplossing, terwijl Cognos eigen ontwikkeling is'. Echter, door Tom Manley (senior VP en CFO) worden Adaytum, Frango, Optima, Softa en Composite software als belangrijke eigen acquisities genoemd. In de financiële hoek (Office of Finance) wordt Hyperion als belangrijkste concurrent genoemd. Niet dat Cognos hiermee aangeeft dat het productaanbod vergelijkbaar is. Hyperion heeft 'a leading planning product'. En dat is natuurlijk een stuk beperkter dan een echte performance-oplossing. De manier waarop Rob Ashe voorwaarts wil wordt gekenmerkt door drie punten: verder werken aan relaties met klanten en partners; ontwikkelen van CPM-solutions (op basis van een service oriented architecture); en van Cognos ook een *household name* maken bij de business.

Simple, complete, proven

Door senior VP en CFO Tom Manley werd vervolgens aangegeven dat zijns inziens CFO's met drie issues te maken hebben: compliance, performance en managementoverzicht. Artikel 404 van de Sarbanes Oxley Act is zowel van toepassing op de CEO als op de CFO. Beiden moeten immers een verklaring tekenen dat de gerapporteerde informatie accuraat is. Gebleken is dat 11 procent van onderzochte (Amerikaanse) ondernemingen hun zaakjes in het kader van artikel 404 niet in orde had. De fasen waarmee organisaties te maken hebben zijn allereerst 'automate'. Hier gaat

het om de herhaalbaarheid van processen en heb je het over consolideren en planning. Daarna komt het verschaffen van informatie-transparantie. In deze fase heb je het over BI en aspecten daarvan als 'one version of the truth', juiste informatie bij de juiste persoon op het juiste moment en 'informatie voor iedereen'. Tenslotte heb je het over het institutionaliseren van compliance en performance management (CPM).

Cognos 8 wordt door de eigen organisatie naar voren geschoven als een product dat eenvoudig, compleet en bewezen is. Peter Griffith is als VP Products betrokken geweest bij de ontwikkeling van de huidige release. Cognos 8 biedt de mogelijkheid om BI-data ook via geografische afbeeldingen te bevragen. De kaartjes die daarbij worden gebruikt worden ingekocht (MapInfo), maar daarnaast is het volgens Griffith ook mogelijk om zelf kaartjes aan te maken. Dat is bijvoorbeeld interessant als het gaat om een layout van de eigen gebouwen. Waar het gaat om ongestructureerde data maakt Cognos gebruik van gespecialiseerde vendors. Cognos gaat er overigens vanuit dat inmiddels alle organisaties gebruikmaken van web-architectuur. Griffith geeft aan nog geen organisatie ontmoet te hebben die niet hierover beschikte.

Componenten

In Cognos 8 hebben een heleboel bekende Cognos-producten een plaats en soms ook een andere naam gekregen. De ETL-tool DecisionStream is onderdeel van Cognos 8 maar heet voortaan DataManager. Daarnaast hebben ook Metrics Manager en PowerPlay een plaats in Cognos 8 gekregen. De reporting-roll wordt ingevuld door ReportNet. Met andere woorden: in Cognos 8 is geen plaats voor Impromptu. Visualizer, wat in Series 7 nog een apart product is en dashboarding levert, is in Cognos 8 een ReportNet-rapport geworden.

Dat betekent overigens niet dat Series 7 wordt verlaten. Cognos geeft aan dat Series 7 nog tot 2010 ondersteund wordt. Sterker: er zal nog een nieuwe versie van uitkomen (versie 4). Die ondersteuning betekent dat huidige Cognos-klanten in hun eigen tempo kunnen overgaan naar Cognos 8. Het grote verschil tussen Series 7 en Cognos 8 is dat met Cognos 8 eindelijk enterprise BI (inclusief OLAP) wordt geboden. Dit in tegenstelling tot de afdelingsgewijze invulling van BI. Ondersteuning voor de mobiele gebruiker (dus de mogelijkheid om off-line te werken) blijft ook bij Cognos 8 bestaan, maar ziet men eigenlijk als een Series 7-oplossing.

Bij het bouwen van Cognos 8 is zoveel mogelijk aangesloten bij open standaarden zoals WSL, SOAP en XML. Voorlopig is het overigens wel zo dat onderdelen zoals Metrics, Planning en ReportNet hun eigen repository hebben.

Prijzen

De prijzen voor Cognos 8 hangen af van het aantal gebruikers en de rollen die ze invullen. Zo hebben consumers alleen de basis-

functionaliteit ter beschikking terwijl de BI-professionals het hele palet kunnen gebruiken. Startend vanuit de consumentrol betaal je een meerprijs indien je gebruik gaat maken van extra functionaliteit (een andere rol aanneemt). Om een indicatie te geven: een typische opzet bestaat volgens Cognos uit 150 BI-consumers, 15 business authors, 15 business analysts, 10 business managers, 5 BI-professionals en 2 BI-administrators. Voor deze opzet moet zo'n 220.000,- dollar worden betaald. Deze prijs is inclusief het eerste jaar support en maintenance.

Cognos gaat er vanuit dat inmiddels alle organisaties gebruikmaken van web-architectuur.

Per 1 november aanstaande is Cognos 8 commercieel beschikbaar. Het gaat hierbij om de beschikbaarheid voor nieuwe klanten. Bestaande klanten die willen overgaan op versie 8 moeten nog wachten tot februari 2006. Dat heeft te maken met het migratietraject om van Series 7 naar Cognos 8 over te gaan.

Conclusie

Bij de introductie van ReportNet in 2003 was de algemene opinie zeer te spreken over het nieuwe product. Met de launch van Cognos 8 heeft Cognos ontegenzeggelijk een belangwekkend platform voor bedrijfsbrede BI en OLAP neergezet. Aangezien de opzet ervan gelijk is aan die van ReportNet (volledig web based met een zero-client footprint) zijn de verwachtingen wederom hoog gespannen.

Slim is dat huidige klanten vijf jaar de tijd wordt gegund om geleidelijk over te stappen van Series 7 naar Cognos 8. Om deze overgang zo makkelijk mogelijk te maken, moeten bestaande klanten drie maanden langer wachten om gemigreerd te kunnen worden. Cognos 8 heeft een aantal belangrijke tekortkomingen in de eerdere producten opgelost.

Twee jaar geleden betekende de introductie van ReportNet dat concurrerende rapportage-tools op behoorlijke achterstand werden gezet. Dat had er met name mee te maken dat bij de ontwikkeling ervan vertrokken is met een schone lei – en dus ook een architectuur die vanaf de basis web based is. Of Cognos 8 hetzelfde gaat betekenen voor BI en OLAP zal voornamelijk afhangen of gebruikers instemmen met de mantra 'eenvoudig, compleet en bewezen'. In ieder geval heeft Cognos al bewezen dat ze in staat is om de concurrentie op achterstand te zetten. Nu nog bewijzen dat ze dat trucje kan herhalen.

Paul van der Linden

Paul van der Linden (Paul.PFH.vanderLinden@AtosOrigin.com) is senior consultant Data Warehousing/BI bij Atos Origin en geeft leiding aan Data Warehousing Cost & Lifecycle Management (CLM).